

Souhrnná teritoriální informace Guyana

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Brasílii (Brazílie) ke dni 24.05.2014

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- Kooperativní republika Guyana (Co-Operative Republic of Guyana)

1.2. Rozloha

- 214.970 km²

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

Počet obyvatel – 741,908 (2012)

Počet obyvatel na km² – 4

Počet obyvatel v produktivním věku – 482.000 (2010)

Nezaměstnanost - 21 %, neoficiálně až 30 %

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

- Roční přírůstek: 0,2 % (2010)
- Městské osídlení: 29 % (2010)
- Porodnost: 18 / 1.000 obyvatel (2010)
- Průměrná délka života:
 - ženy 72 let (2010)
 - muži 66 let (2010)

1.5. Národnostní složení

- 43 % indického původu
- 30 % afrického původu
- 16 % míšenci
- 10 % domorodé obyvatelstvo (indiáni)
- 0,5 % Evropané
- 0,5 % Číňané

1.6. Náboženské složení

- 49 % protestanté
- 8 % římsko-katolíci
- 28 % hinduisté
- 7 % muslimové
- 4 % domorodá náboženství
- 4 % ateisté

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

- angličtina, kreolština, karibská hindština

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

- 10 regionů
- hlavní město: Georgetown 230.000 obyvatel
- další velká města:
 - Linden 30.000 obyvatel
 - New Amsterdam 20.000 obyvatel

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

guyanský dolar (GYD), 100 centů; kurz 13.05.2014: 1 USD = 203,20 GYD

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

- 1. leden Nový rok
- 23. únor Den republiky (Mashramani)
- březen: Phagwah
- březen–duben Yuman Nabi (narození proroka)
- březen–duben Velký pátek a Velikonoční pondělí
- 1. květen Svátek práce
- 5. květen Den indického dědictví
- 26. květen Den nezávislosti
- 3. červenec Den Caricomu
- 1. srpen Den vyhlášení emancipace
- září–říjen ramadán
- říjen–listopad Divali (hinduistický festival světla, běžně 5 dnů)
- 25.–26. prosinec Vánoce

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Nabídku je třeba předkládat v angličtině, spolu s katalogy, manuály, prospekty, specifikacemi a s uvedením variant platebních podmínek, dodacích lhůt atp. Pro navázání obchodního kontaktu je zásadní osobní jednání.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

V Guyaně je zdravotní péče na nízké úrovni. Méně závažné problémy je možno zvládnout v místě, složitější zásahy je však nutno provádět v jiných zemích. Proto se doporučuje, aby zdravotní cestovní pojištění obsahovalo rovněž náklady na převoz do jiné země. V Guyaně se vyskytuje břišní tyfus, stejně jako malárie a horečnaté onemocnění dengue. Doporučuje se používat antimalarika a repelenty.

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Ke vstupu do země potřebuje občan ČR platný pas a vstupní vízum. Vízum je jednorázové s platností na 3 měsíce, o jeho prodloužení se žádá v zemi. Český občan může získat některé z těchto druhů víz:

- turistické (1 vstup)
- obchodní (pro jeden vstup nebo více vstupů s platností 1 nebo 2 roky)
- zdvořilostní (pro jeden vstup s platností 1–12 měsíců nebo více vstupů s platností 1 a 2 roky)
- diplomatické (pro jeden vstup nebo více vstupů s platností 1 měsíc až 2 roky)

K získání turistického víza je nutno předložit:

- 2 vyplněné formuláře
- 2 fotografie pasového formátu
- pas platný alespoň 10 měsíců
- doklad o očkování proti žluté zimnici
- zpáteční letenku
- poplatek cca 20 USD

K získání obchodního víza je kromě požadavků shodných se žádostí o turistické vízum nutno:

- předložit pověření vysílající firmy z ČR a pozvání přijímající firmy v Guyaně
- uhradit cca 40 USD za vízum na 3 měsíce pro více vstupů
- uhradit cca 50 USD za vízum na 1 rok pro více vstupů

Návštěvník Guyany nemusí svůj příjezd hlásit žádnému místnímu úřadu. Nositelé diplomatických pasů požádají o vízum nótou, vízum má platnost 1 rok a je pro více vstupů. Při odjezdu z Guyany je nutno uhradit v hotovosti výstupní poplatek ve výši cca 20 USD.

V Guyaně je velmi omezené použití platebních karet, je možno jimi platit většinou jen ve velkých hotelech. Pouze jedna banka (Bank of Nova Scotia) umožňuje výběr na kreditní karty. Je tedy nutno disponovat dostatečnou hotovostí. Nejrozšířenější zahraniční měnou jsou USD, je vhodné mít k dispozici i drobné. Směna je povolena ve vybraných bankách, směnárnách a turistických zařízeních. Většinou lze platit americkými dolary v hotovosti.

K řízení motorového vozidla se doporučuje vybavit se mezinárodním řidičským průkazem, který však zpravidla není vyžadován. Na základě českého řidičského průkazu lze požádat o místní řidičský průkaz na Licence and Revenue Office v Georgetownu. V Guyaně se jezdí vlevo. Používání bezpečnostních pásů je povinné a nedodržování je pokutováno. Cesta napříč zemí do Brazílie je sjízdná jen pro silné terénní vozy, a to ještě jen po část roku.

V zemi existuje přísná kontrola pašování drog. Za pašování hrozí trest odnětí svobody ve věznicích velmi nízké úrovně. O praxi, kdy je Evropanům nabízena cesta zdarma do Guyany za protislužbu přivezení „balíčku“ jsou guyanské protidrogové úřady informovány a podrobují tyto turisty přísné kontrole.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Guyana je relativně bezpečnou zemí, určitá kriminalita se vyskytuje v hlavním městě Georgetownu, je možno se setkat s přestřelkami, ozbrojenými loupežemi a únosy aut. Obecně není doporučeno cestovat noci. Severní guyanské pobřeží je pod úrovní moře, v měsících prosinec/leden a květen/červen dochází k rozsáhlým záplavám.

Zahraníční turisté jsou považováni za bohaté osoby, a jsou tedy cílem místní kriminality. Po hlavním městě se nedoporučuje zejména po setmění chodit pěšky. Rovněž není vhodné nosit vyzývavé oblečení,

cennosti či šperky. K dopravě není vhodné využívat minibusy z důvodu jejich poruchovosti a častých havárií. Lze využít taxislužbu, pozor ovšem na neregistrované taxi.

S Venezuelou a Surinamem existují letité pohraniční spory. Je třeba mít tuto informaci na paměti při pohybu v pohraničních zónách. Při pozemní cestě ze Surinamu je třeba použít oficiálních převozců (ferry) při překračování hraniční řeky Corentyne. V případě použití vodních taxi hrozí zatčení a deportace pro porušení imigračních předpisů. Do Venezuely neexistuje žádný pozemní hraniční přechod.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Nerezidentní ZÚ ČR sídlí v Brasílii, Brazílie.

Fyzická adresa

Embaixada da República Tcheca
SES 805, Lote 21A
Asa Sul
CEP 70200-901
Brasília – DF, Brasil

Poštovní adresa

Embaixada da República Tcheca
Caixa postal 170
CEP 70359-970
Brasília – DF, Brasil

Tel.: (+55 61) 3242 7785 / 3242 7905
Konzulární pohotovost (mobil): (+55 61) 9162 6560
Fax: (+55 61) 3242 7833
E-mail: brasilia@embassy.mzv.cz
Web: www.mzv.cz/brasilia

Diplomatická působnost: pro Brazílskou federativní republiku, Surinamskou republiku, Bolívarskou republiku Venezuela, Guyanskou kooperativní republiku

Konzulární působnost: pro Brazílskou federativní republiku (s výjimkou území spadajících do konzulárního obvodu Generálního konzulátu ČR Sao Paulo), Surinamskou republiku a Guyanskou kooperativní republiku

V lednu 2008 byl otevřen Honorární konzulát ČR v Georgetownu pro konzulární obvod Guyana, honorárním konzulem je p. Lex Nigel Barker. Konzulát se nachází na adrese:

HONORARY CONSULATE OF THE CZECH REPUBLIC IN GUYANA

Bb 1 Nelson Mandela Ave.
Georgetown
GUYANA
Telefon: 592-225 3212, 592-6621122, 592-6233737
Fax: 592-2256028
e-mail: lexnbarker@aol.com

Služeb honorárního konzula je možno využít i pro některé okolní ostrovní země, jako jsou Barbados, Antigua a Barbuda, Dominikánská republika aj.

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

V Guyaně se nenachází žádná z výše uvedených českých institucí.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Policie 911
- Záchranná služba 913

1.18. Internetové informační zdroje

Internetové odkazy:

www.bankofguyana.org.gy - centrální banka
www.ftaa-alca.org - volná obchodní zóna
www.goinvest.gov.gy - vládní úřad pro investice
www.moftic.gov.gy - ministerstvo obchodu a mezinárodní spolupráce

1.19. Adresy významných institucí

Veřejný sektor:

MINISTRY OF AGRICULTURE, FISHERIES, OTHER CROPS AND LIVESTOCK

Regent St. and Vlissengen Rd.

Georgetown

Telefon: 592-226 15 65

Fax: 592-227 29 78

e-mail: minister@agriculture.gov.gy

MINISTRY OF TOURISM, INDUSTRY AND COMMERCE

229, South Road, Lacytown

Georgetown

Telefon: 592-226 25 05, 31 82, 31 92

Fax: 592-225 98 98, 43 10

e-mail: mprashad@mintic.gov.gy

MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND INTERNATIONAL COOPERATION

Takuba Lodge

254 South Road and Nedw Garden St.

Georgetown

Telefon: 592-226 50 54, 84 27

Fax: 592-226 84 26

e-mail: minister@mofitic.gov.gy

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

254, South Road and New Garden St.

Georgetown

Telefon: 592-226 90 80, 96 06

Fax: 592-223 52 41

e-mail: minfor@guyana.net.gy

MINISTRY OF FINANCE

Main Street

Georgetown

Telefon: 592-225 60 88, 226-94 33
Fax: 592-226 12 84
e-mail: asingh@inetguyana.net
web: www.finance.gov.gy

GUYANA GEOLOGY AND MINES COMMISSION

Upper Brickdam Stabroek
G e o r g e t o w n
Telefon: 592-225 30 47
Fax: 592-225 30 47
e-mail: mgeolggmc@yahoo.com
web: www.ggmc.gov.gy

CUSTOMS AND TRADE ADMINISTRATION

Custom House
Main Street
G e o r g e t o w n
Telefon: 592-225 91 02, 225 69 31-7

THE TECHNICAL STANDARDS INFORMATION UNIT (TSIU)

Guyana National Bureau of Standards
Flat 15, Sophia Exhibition Complex
Sophia
G r e a t e r G e o r g e t o w n
Telefon: 592-225 62 26, 225 90 13, 227 70 72, 227 78 90
Fax: 592-225 74 55
e-mail: gnbs@sdp.org.gy

BANK OF BARODA (INDIA)

10, Avenue of the Republic
G e o r g e t o w n
Telefon: 592-226 40 05-6
Fax: 592-226 17 19
web: www.bankofbaroda.com

GUYANA BANK FOR TRADE AND INDUSTRY (GBTI)

47-48, Water Street
Robbstown
G e o r g e t o w n
Telefon: 592-226 84 30-9
Fax: 592-227 16 12
web: www.gbtibank.com
e-mail: banking@gbtibank.com

GUYANA OFFICE FOR INVESTMENT (GO-INVEST)

Mr. Geoffrey Da Silva - Chief Executive Officer
190, Camps and Church Streets
G e o r g e t o w n
Telefon: 592-225 06 58, 227 06 53-4
Fax: 592-225 06 55
e-mail: goinvest@goinvest.gov.gy
web: www.goinvest.gov.gy

MINISTRY OF TRANSPORT AND HYDRAULICS

Wights Lane, Kingston
G e o r g e t o w n
Telefon: 592-226 18 75
Fax: 592-225 83 95
e-mail: minoht@networksgy.com

Soukromý sektor:

PRIVATE SECTOR COMMISSION

157, Waterloo St.
G e o r g e t o w n
Telefon: 592-2255347, 0977, 5339
Fax: 592-2250978
e-mail: pscentre@guyana.net.gy, pscentre2@yahoo.com
web: www.psc.org.gy

ASSOCIATION OF REGIONAL CHAMBERS OF COMMERCE

C/o Guyflag Insurance Company
Regent and Oronoque Streets
G e o r g e t o w n
Telefon: 592-226 56 48
Fax: 592-231 65 34
e-mail: arc@telsnetgy

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

- ústavní a politický systém: prezidentská republika se vzájemně oddělenou výkonnou, zákonodárnou a soudní mocí
- platná ústava 6.10.1980
- moc výkonná: v čele výkonného systému stojí prezident, který je volen na 5 let ve všeobecných volbách; předseda vlády je jmenován prezidentem
- moc zákonodárná: jednokomorový parlament složený ze 65 poslanců volených na 5 let
- moc soudní: Nejvyšší ústavní soud, který se skládá z Vysokého soudu a Apelačního soudního dvora
- volební systém: všeobecné hlasovací právo pro všechny občany starší 18 let
- hlavní politické strany: Lidová pokroková strana (People`s Progressive Party PPP/Civic), Partnerství pro národní sjednocení (Partnership for Nacional Unity - APNU), Svaz pro změnu (Alliance for Change - AFC), Lidový národní kongres (People`s National Congress Reform - One Guyana PNC/R - 1G), The United Force (TUF), Guyana Action Party / Rise, Organise and Rebuild (GAP/ROAR)
- ve volbách 28.11.2011 zvítězila popáté za sebou PPP/C, která získala 48,6 % hlasů; toto množství však není postačující pro vytvoření většinové vlády - v 65 členném parlamentu má 32 křesel, APNU 26 křesel a AFC 7 křesel

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

- Donald Ramotar – prezident republiky, od 3.12.2011

2.3. Složení vlády

- Předseda vlády: Samuel Hinds
- Ministryně zahraničí: Carolyn Rodrigues Birkett
- Ministr financí: Ashni Kumar Singh
- Ministr školství: Priya Manickchand
- Ministr vnitra: Clement Rohee
- Ministr zemědělství: Leslie Ramsammy
- Ministr zdravotnictví: Bheri Ramsaran
- Ministryně pro veřejnou správu: Jennifer Westford
- Ministr bydlení a vodních zdrojů: Mohamed Irfaan Ali
- Ministr kultury, sportu a mládeže: Fank Anthony
- Ministr práce: Nanda Kissore Gopaul
- Ministryně pro indiánské otázky: Pauline Campbell-Sukhai
- Ministr místní vlády a oblastního rozvoje: Ganga Persaud
- Ministr spravedlnosti: Mohabir Anil Nandlall
- Ministr veřejných prací: Brindley Robeson Benn
- Ministr přírodních zdrojů a životního prostředí: Robert Montgomery Persaud
- Ministryně sociálního zabezpečení: Jennifer Webster

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

- OSN a jeho agencie, ICAO, IMO, IMF, WB, ITU, ACP, OAS, OPANAL, Skupina 77, INTERPOL, CARICOM, CDB, CSN, IADB, ICCT, ICFTU, ICRM, IFC, IFRC, IOC, LAES, NAM, OIC, OPCW, PCA, WCL, WCO, WFTU, WTO, British Commonwealth

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Obchodní dohody:

- Caribbean Single Market and Economy - CARICOM, Argentina, Brazílie, Čína, Turecko a Venezuela

Preferenční obchodní dohody:

- EU, ACP, US Caribbean Trade Partnership

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

- Dohoda o kulturní a vědecké spolupráci (1983)

4. Ekonomická charakteristika země

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Ekonomicky je na tom země poměrně dobře. HDP Guyany průběžně rostlo i v roce 2013, a to tempem přibližně 4 %, největším problémem zůstává deficit státního rozpočtu (cca 35% -200 mil. USD), který je však částečně vyrovnáván peněžními transfery guayanské komunity z USA a rozvojovou pomocí. Celková hodnota HDP Guyany dosáhla v roce 2013 cca. 2,8 mld. USD, per capita je to přibližně 3.500,-USD. Objem vývozu činí cca.800 mil. USD (odhad) a převažují v něm komodity, převážně potraviny, cukr, rýže ad. (cca. 60% celkového exportu), průmysl tvoří jen 24% HDP a přímé zahraniční investice dosahují 270 milionů dolarů (cca. 10% HDP). Na uzdě se daří držet inflaci, která se pohybuje kolem 5 %.

Největší neřešený ekonomický i společenský problém je tranzit drog (kokainu), zejména do USA a do Afriky. Ačkoli drogy jako návyková látka není v Guayaně problém, problematické je pašování a vliv praní špinavých peněz na guayanskou ekonomiku, na hospodářské klima v zemi a de facto pokřivené konkurenční prostředí vzhledem k rozměru guayanské ekonomiky.

Hospodářský růst je výsledkem výkonu těžebního sektoru a sektoru služeb (a zejména informačních a komunikačních technologií); na druhé straně ve zpracovatelském průmyslu došlo díky nepříznivým vnějším podmínkám k poklesu.

Hospodářství Guyany je založeno na těžebním průmyslu a zemědělství. Pěstování zemědělských plodin se daří zejména v pobřežních oblastech na východě země. Hlavními zemědělskými produkty jsou rýže a cukr a patří rovněž mezi hlavní položky guayanského exportu. Významnou je produkce bauxitu, který představuje další klíčovou položku vývozu. V zemi se dále těží i zlato a diamanty. Značný potenciál skýtá, vzhledem k reliéfu země, lesnictví. Dosud však není naplňován, i kvůli nedostatečné vnitrozemské přepravě.

Guayanská ekonomika zaznamenala v posledních letech ekonomický nárůst. Oživení ekonomiky po roce 2005, kdy na území Guyany došlo k výrazným záplavám, které měly za následek hospodářský pokles, souviselo zejména se zvyšováním přímých zahraničních investic do produkce rýže a cukru, stejně jako těžby nerostných surovin. Vstupem Guyany do CSME (Jednotný trh a hospodářství Karibského společenství) v roce 2006 se zvýšila celková míra exportu Guyany i šíře nabídky vyvážených produktů. Růst hospodářství byl zpomalen v roce 2009 v důsledku celosvětové krize.

Chronickým problémem guayanského hospodářství je nedostatek kvalifikovaných pracovníků a nerozvinutá infrastruktura. Dále již zmíněná zadluženost znamená omezenou dostupnost zahraniční měny a omezení dovozu nezbytných surovin, náhradních dílů a zařízení, což následně snižuje produkci a vede k růstu obchodního deficitu a nezaměstnanosti. Přestože nejsou k dispozici dostatečně důvěryhodné statistiky, odhaduje se, že nezaměstnanost dosahuje 30 %).

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

ukazatel	2010	2011	2012	2013
Nominální HDP (mld. USD)	1,4	1,5	1,5	2,6 (HDP v beznych cenach)
Meziroční růst HDP (%)	3,6	4,5	4,8	5,2

Rozpočtová bilance HDP (%)	-4,8	-4,8	-3,6	
Meziroční růst cen (%)	4,4	5,0	3,7	5,0
Celkový export (mld. USD)	0,9	1,12	1,39	1,38
Celkový import (mld. USD)	1,4	1,77	1,97	1,85
Bilance obchodu se zbožím (mld. USD)	-0,5	-0,65	- 0,58	-0,47
Účet financí (mld. USD)	0,2	-0,3	-0,39	
Podíl účtu financí k HDP (%)	17,1	-21,3	-20,3	
Celkový dluh (mil. USD)	1.000	1.100	1,358	1,246

Míra nezaměstnanosti

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nezaměstnanost (%)	12,6	13,9	14,0	14,0	16,9	21

Pramen: Bureau of Statistics, podhodnoceno. Nejsou k dispozici věrohodné statistiky o zaměstnanosti, nicméně zahraniční ekonomičtí analytici se shodují v názoru, že nezaměstnanost s podzaměstnaností dosahuje cca 30 %. Údaje uváděné v předchozí tabulce jsou údaji z oficiálních pramenů.

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Průmysl se podílí na tvorbě HDP necelými 25 %. Nosnými průmyslovými obory jsou těžba a zpracování bauxitu, cukrovarnictví, zpracování rýže, těžba a zpracování dřeva, rybolov a zpracování rybích produktů (zejména krevet), textilní průmysl a těžba zlata.

Hornictví

Odvětví hornictví se orientuje na bauxit, zlato, diamanty a ostatní minerály. Guyana má také zásoby polodrahokamů, lateritu, manganu, kaolinu, sklářských písků, radioaktivních minerálů, mědi, molybdenu, wolframu, železné rudy a niklu. Guyana vyrábí vysoce kvalitní žáruvzdorný bauxit stupně A, jehož je, kromě Číny, jediným světovým producentem. Očekává se růst produkce bauxitu v příštích letech o cca 80 % a nedávné výsledky průzkumu ložisek zlata odhadují zásoby na nejméně 1 milion uncí nových zdrojů.

Hornictví a lomové dobývání přispělo k tvorbě HDP více než 12 % v r. 2013. Tyto obory představovaly i téměř polovinu exportů v r. 2009 a 2010. Guyana produkuje ročně asi 1,8 milionů tun bauxitu, 260.000

uncí zlata a 350.000 karátů diamantů. Guyanská vláda hledá zahraniční investory zejména do průmyslu bauxitu.

Na těžbu minerálů se vztahuje licenční režim s dolovacími poplatky a fiskálním systémem, který zaručuje investorům atraktivní podmínky pro průzkum a produkční projekty. Nicméně zahraniční investoři nemohou samostatně vlastnit malé nebo středně velké těžební lokality (až do 1.200 akrů) bez guyanského partnera.

Dolovací poplatky stanovené na těžbu zlata a drahých kovů, diamantů a vzácných kamenů ve velkém rozsahu činí 5 % z produkce nebo brutto výnosů, daň 35 %, amortizace 20 %, není žádné clo ani spotřební daň na zařízení, materiál a užívané náhradní díly při průzkumu a těžbě, jen zadržovací daň 6,25 % z dividend, v platnosti tzv. stabilizační doložka zaručující úvodní podmínky na 15 let nebo životnost ložiska. Dolovací poplatky na bauxit a ostatní minerály (vyjma písek a kámen) činí 1,5 % z produkce nebo brutto výnosů, ostatní podmínky jsou stejné jako u zlata. Dolovací poplatky na těžbu středního a malého rozsahu činí 5 % z brutto výnosů při těžbě zlata a 3 % z brutto výnosů při těžbě diamantů, daň z příjmu 2 % z brutto příjmů.

Průmyslová výroba

Průmyslová výroba přispívá asi z 25 % k tvorbě HDP a zaměstnává 12 % průmyslově schopného obyvatelstva. Je zaměřena na zpracovávání tradičních zemědělských produktů (zejména cukru a rýže), dřevařských výrobků, minerálů, základního spotřebního zboží, potravin a nápojů a farmaceutických výrobků pro lokální spotřebu. Roste význam odvětví s přidanou hodnotou, levná pracovní síla, blízkost regionálních trhů a preferenční přístupy na trh, zvyhodňují hlavně odvětví oděvního průmyslu orientovaného na trh USA. Export zahrnuje tyto obory:

- oděvní průmysl
- dřevozpracující průmysl – nábytek, podlahy, dveře, překližky, dýhy aj.
- agroprůmysl – zpracování a konzervace zemědělských produktů, plnicí linky, myčky lahví, etiketovací linky, hnojiva a insekticidy
- obalová technika – výroba obalových materiálů a kontejnerů pro přepravu hotových produktů
- kožedělné výrobky
- keramika – výroba předmětů z hlíny, kaolinu a křemičitých písků
- stavební materiály – kámen, cement, nepálené cihly, obkladačky, sklo

4.4. Stavebnictví

Guyanská vláda zavedla řadu opatření k rozvoji soukromého sektoru při ekonomickém růstu a tvorbě bohatství a předložila Parlamentu ke schválení návrh Zákona o soutěži a poctivém obchodování. Tento zákon ustanovuje Competition Commission, rozhodující o výběru soukromých firem k podnikání ve stavebnictví.

Záměrem vlády je modernizace stávajícího drenážního a zavlažovacího systému v celé zemi, na který alokovala prostředky na provedení urgentních prací jak v městské oblasti, tak v regionech. Největší aktivity zahrnují rehabilitaci hrází a stavebních děl v oblasti Boerasirie, výstavbu nových jezů a zdymadel v Triumphu, rehabilitaci kanálů a stavebních struktur včetně dodávky čerpadel, armatur na vodu aj. Další vládní programy se týkají podpory služeb zemědělství - výstavba odvodnění a závlahových systémů.

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Zemědělství se podílí na tvorbě HDP země cca 25 % (22,1% v r. 2013) a export zemědělských produktů reprezentuje asi 1/3 celkových exportů Guyany. Zemědělská výroba je soustředěna tradičně na produkci cukru a rýže. Zatímco ještě v r. 2005 export cukru a rýže představoval 90 % zemědělských exportů, stále většího významu v posledních letech nabývá pěstování a export čerstvého ovoce a zeleniny a růst výkonů dřevařského průmyslu.

Cukr

Produkce cukru v roce 2013 se snížila o 14,4% na 186.770 tun, a tím pokračuje ve slabé produkci v posledních letech. Tento pokles je způsoben nedostatkem pracovních sil v odvětví, počasím a kapacitním omezením.

Rýže

Pro produkci rýže byl rok 2013 příznivý, sklizeň dosáhla produkce 535.439 tun, zvýšení o 26,9 procent k loňskému roku a tím dosáhla historického rekordu v tomto odvětví. Tento nárůst je způsoben zejména investicí vlády do vybudování systémů odvodnění a zavlažování a vývoji v méně náročných rýžových odrůd, s větší úrodností a samozřejmě se zvyšováním zemědělských ploch.

Ostatní zemědělské plodiny

Produkce ostatních zemědělských plodin v r. 2013 vzroslo o 4,2%.

Chov dobytka

V roce 2013 se produkce v tomto odvětví meziročně zvýšila o 4,3 %, produkce drůbeže dosáhla 30 tis. tun.

Zemědělská výroba má v Guyaně komparativní výhody, spočívající ve:

- vysoce úrodné půdě v pobřežních oblastech vybavené závlahami (zelenina a ovoce)
- savanách vhodných pro produkci hovězího, mléka, skopového, citrusů, kukuřice, kešu oříšků, luštěnin, arašídů, sójy, mléčných produktů a zahradních plodin
- půdě nedotčené zemědělskými chemikáliemi
- závlahách – je zavlažováno zatím jen 30 % půdy
- zemědělské populaci – přes 50 % je spojeno se zemědělstvím
- blízkosti trhů CARICOMu a severoamerických trhů

Klíčové příležitosti pro sektor netradičního zemědělského exportu jsou při:

- pěstování čerstvého ovoce (pomaranče, grapefruity, mandarinky, limety a exotické ovoce jako je mango, papaya, ananas, maracuya aj.) a zeleniny (melouny, okurky, tykve)
- pěstování zelených banánů, kořenové zeleniny a hlíz, dále organických produktů, chovu dobytka mlékárenské výrobě, zpracovaných potravin
- leteckých službách nákladní přepravy zemědělských plodin, skladovacích kapacitách, posklizňové manipulaci se zemědělskými produkty a balicích službách aj.

Dřevo

Pro ekonomiku země je významný sektor těžby a zpracování dřeva. Lesní průmysl v r. 2013 vzrostl o 5% s celkovou produkcí 399 tis. m³. V r. 2009 exportovala Guyana produkty dřevozpracujícího průmyslu za více než 70 milionů USD, zejména kulatinu a řezivo, dále překližku, tvarovky, nábytek, dýhy apod. Překližka představuje asi 20 % exportu dřevařských výrobků. Guyana je významným regionálním výrobcem dřevěného nábytku, největší nábytkářské firmy jsou Liana Cane a Precision Woodworking s kanadským kapitálem. Státní úřad The Forestry Products Marketing Council of Guyana (FPMC) reguluje těžbu, poskytuje těžební koncese a stanovuje kvóty pro těžbu vzácného tropického dřeva a poskytuje konzultantské a poradenské služby soukromým investorům.

4.6. Služby

Sektor služeb vykazuje vysoký růst (v r. 2013 se podílel na tvorbě HDP 65,2 %). Růst se týká zejména služeb u dopravy, komunikací a distribuce. Další obory, jako nájem domů, finanční služby a ostatní služby rostou pomaleji.

Cestovní ruch

Guyana oplývá nesčetnými přírodními krásami a podmínkami pro rozvoj cestovního ruchu, ale země dosud není vyhledávaným cílem zahraničních návštěvníků. Tento obor se teprve začíná rozvíjet, zejména ekoturistika, jachting a sportovní rybářství a každoročně stoupá počet návštěvníků, z 57 tisíc r. 1999 na 125 tisíc v r. 2009. Investiční příležitosti jsou ve výstavbě nových hotelových kapacit, restauračních podniků, dopravních službách pro turistiku (zejména malá letadla) a moderního konferenčního centra, které bylo otevřeno při příležitosti konání Světového poháru v kriketu v r. 2007, jehož byla Guyana pořadatelem. Rozvíjí se řemeslná výroba suvenýrů. Nejznámějším národním parkem je Kaieteur Park s vodopády, vodopády Orinduik, savany Rupununi a řeka Essequibo, které přitahují stále větší počet návštěvníků ze zahraničí.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Doprava

Vláda se snaží podporovat rekonstrukci a výstavbu dálnic, silnic a mostů.

- silniční doprava – v Guyaně je celkem 8.000 km silnic, z toho však s pevným povrchem pouze 600 km
- železniční doprava sse omezuje pouze pro nákladní přepravu rud; v provozu je pouhých 190 km železnic
- vodní říční komunikace – po řekách Berbice, Demerara a Essequibo, které jsou splavné pro zaoceánské parníky do vnitrozemí 150, 100 a 80 km
- přístav a terminál v Georgetownu
- letecká doprava – 9 letišť s pevným povrchem

V posledních letech byla opravena dálnice New Amsterdam – Moleson Creek Highway a na dalších vybudovány nadjezdy a mosty. Je projektována výstavba dvou silnic Princess Elizabeth a Strand a dokončena trasa Mahaica – Rosignol Road, dále výstavba mostu přes řeku Berbice River privátním sektorem s vládní koncesí a schválen Bridge Rehabilitation Programme s cílem opravy 50 mostů a nájezdů z Timehri do Rosignolu a studie proveditelnosti projektu nového mostu přes řeku Demerara.

Telekomunikace

Sektor informačních a komunikačních technologií se rozvíjí a je otevřen i pro zahraniční investice (Kanada, Mexiko). V Guyaně je v provozu 135.000 pevných telefonních linek (2010) a půl milionu mobilních telefonů ((2009).

- mezinárodní telefonní systém – volací kód země 592
- domácí síť – mikrovlnná radiová přenosová síť pro dálkové vedení, vysílací stanice AM3, FM3, krátké vlny
- televizní vysílání – 3 televizní vysílací stanice, z toho jedna veřejná a dvě privátní s vysíláním přes US satelitní služby
- internet – kód země .gy

Energetika

Guyana nabízí příležitosti pro investory v rámci sektoru energetiky, zejména na bázi ropy, plynu a výroby vodní energie. Zásoby na volném moři jsou odhadovány na 2,2 bilionu barelů ropy a 6 trilionů kubických stop plynu. Tyto zásoby nebyly ještě dostatečně prozkoumány, jelikož se nacházejí v oblastech nárokových Surinamem a Venezuelou. Tento územní spor sahá hluboko do historie a jeho řešení není v dohledné době reálné. Průzkumné pobřežní vrty však běžně probíhají.

Guyana má slibný potenciál pro výrobu energie z vodních zdrojů pro domácí spotřebu i vývoz elektřiny. Výroba elektrické energie činila v r. 2009 950 mil. kWh, v naprosté většině (98,5 %) se jednalo o energii tepelnou.

Součástí Skeldon Modernization Project je výstavba kogenerační elektrárny o výkonu 10 MWh a především program rozvoje hydroenergetického potenciálu země. Projektuje se výstavba vodní elektrárny 100 MWh na Amaila Falls. V rámci programu růstu výroby elektrické energie z vodních zdrojů, která by měla odpovídat poptávce ekonomiky a obyvatelstva jsou plánovány další investice do nové 50 MWh elektrárny 50 MWh, výstavba přenosových linek a měníren a programy podstatného snížení ztrát z přenosu energie. The Guyana Energy Authority plánuje rovněž výstavbu větrné elektrárny v Good Hope na východním břehu řeky Demerara s instalovanou kapacitou 12 MWh, což je příležitostí pro soukromé investory.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Guyana je příjemcem zahraniční rozvojové pomoci, v roce 2009 představovala 173 mil. USD. Z bilaterálních zdrojů jsou největším donorem USA, následované Velkou Británií. ČR připravovala rozvojovou pomoc v geologii (průzkum a využití nemetalických surovin – kaolin, sklářské písky aj.), avšak projekt nebyl realizován. Mělo jít o rozšíření již probíhajícího geologického průzkumu na Jamajce i na území Guyany.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet v mil. GYD

Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy	99.513	112.166	119.457	120,916	130,228
Výdaje	114.433	127.430	133.105	150,737	171,356
Saldo	- 14.920	- 15.264	- 13.648	- 29.821	- 41.132

Pramen: Bank of Guyana

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Platební bilance (mil. USD)

	2009	2010	2011	2012	2013
Běžný účet	230,6	239	- 372,2	- 394,8	-425,3
Zboží	411,2	525,8	- 614,4	- 581,9	-471,4
Služby	119,0	84,0	- 145,4	- 232,1	-307,1
Převody	299,6	370,7	414,6	419,2	353,2
Kapitálový účet	454,0	229,2	373,2	464,1	314,8
Kapitálové převody	37,2	27,1	30,1	29,3	7,3
Nefinanční veřejný sektor	184,9	39,6	67,7	90,4	70,9
Soukromý kapitál	208,0	269,7	307,8	373,7	217,7
Ostatní	92,5	49,5	- 79,0	-153,1	-89,4
Krátkodobý kapitál	24,0	2,9	- 32,3	- 65,0	18,9
Chyby a opomenutí	11,0	16,3	16,0	21,3	-8,9
Celková bilance	234,4	116,5	- 15,0	12,4	-119,4

Pramen: Bank of Guyana, Ministerstvo financí

Celkové rezervy (mil. USD)

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
313	355	631	724,4	749,4	862.2	776,9

Pramen: WB, Ministerstvo financí

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Zahraniční zadluženost veřejná (v mil. USD)

2008	2009	2010	2011	2012	2013
675	780	887	1205	1358	1247

Pramen: WB

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Centrální bankou v zemi je Bank of Guyana, která určuje monetární politiku a má regulační a kontrolní pravomoc v rámci bankovního systému.

Hlavní banky jsou:

- Bank of BARODA (Guyana) Inc.
- Citizens Bank Guyana Inc.
- Demerara Bank Ltd.
- Guyana Bank for Trade and Industry Ltd.,
- Bank of New Scotia
- Republic Bank (Guyana) Ltd.,
- Regionální centrální bankou je Eastern Caribbean Central Bank (ECCB), která má sídlo v Georgetownu a provádí emisní politiku, bankovní dohled na centrální banky a jednotnou měnovou politiku pro členské země CARICOMu.

Oborem pojišťovacích služeb se zabývají téměř výhradně pobočky mezinárodních pojišťovacích společností.

5.5. Daňový systém

Daňový systém v zemi je předmětem politického boje a jako takový doznává neustálých změn. Prezident Donald Ramotar již dva týdny poté, co se ujal funkce (prosinec 2011), ohlásil jeho komplexní revizi. Poslední zásadní revize proběhla r. 2007, kdy byla zavedena DPH, která nahradila šest dosavadních daní (spotřební daň, nákupní daň, daň ze služeb apod.). Její sazba je na úrovni 16 %. Stávající daňový systém dále zahrnuje daň z příjmu, daň z nemovitosti, kapitálovou daň aj. Podrobnosti viz Guyana Revenue Authority: www.gra.gov.gy

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obchodní bilance za r. 2007 - 2013 (mil. USD)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vývoz zboží a služeb	596	648	763	883	1129	1390	1376
Dovoz zboží a služeb	865	921	1.161	1.386	1770	1970	1847
Saldo	- 269	- 273	- 398	- 503	-650	- 558	-471

Pramen: Bureau of Statistics, State Planning Secretariat

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Export a import I-VI 2012 (v %)

Export	
USA	22,5
Velká Británie	10,5
Venezuela	10
Kanada	6,9
Trinidad a Tobago	4,6
Jamajka	3,8
Německo	3,7
Import	
USA	25,2
Venezuela	17,0
Trinidad a Tobago	14,8
Čína	7,7
Surinam	7,6

Pramen: Bureau of Statistics of Guyana

6.3. Komoditní struktura

Hlavní exportní položky

curk, zlato, bauxit, aluminy, rýže, krevety, melasa, rum, dřevo, připravené potraviny, ryby, diamanty

Hlavní importní položky

paliva a mazadla, železné a ocelové výrobky, spotřební zboží, stroje a strojní zařízení, ropa, potraviny, léky, motory, telekomunikační zařízení, hnojiva

Pramen: Bureau of Statistics

6.4. Dovošní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Guyana pokračuje v trendu liberalizace obchodního režimu a snižuje svá cla v souladu se Společným celním sazebníkem Karibského společenství (Common External Tariff of the Caribbean Community). Dovozy specifických produktů podléhají spotřební dani. Clo se vybírá na bázi ad valorem, spotřební daň na bázi hodnoty CIF plus příslušné clo. Na podporu rozvoje obchodu jsou vyňaty ze spotřební daně některé kapitálové statky. Všechny exportní i importní zásilky podléhají inspekci guyanské celnice. Celní projednání probíhá na základě fakturované nákupní ceny, dovozce musí celnici předložit originál a dvě kopie obchodní faktury a originál a kopii námořního konosamentu (Bill of Lading). Pokud je vyžadován certifikát o původu, tento se předkládá v originále a třech kopiích.

Dovošní licence jsou vyžadovány na dovoz některých druhů zboží, např. střelné zbraně a farmaceutické výrobky. V platnosti jsou restrikce na vývoz zlata, mořských produktů a zvířete a vývozní clo činí 0,5 až 10 % ad valorem. Všechny zásilky musí být podrobeny inspekci před exportem.

Zboží obchodované s členskými zeměmi CARICOMu je beze cla. Guyana participuje na rozhovorech o vstupu do Free Trade Area of the Americas a v rámci Karibské iniciativy má preferenční přístup na trh USA, v rámci dohody CaribCan do Kanady a do EU v rámci dohody o partnerství podle obchodních pravidel z Lomé, a to až do r. 2007. Dále má několik nerekipročních preferenčních dohod s Venezuelou a Kolumbií a je členem Petrocaribe.

6.5. Ochrana domácího trhu

Domácí trh je chráněn některými zákazy dovozů a nebo jejich omezeními. Pro dovoz jsou omezeny zbraně a munice s výjimkou písemného povolení policejního prezidenta, lihoviny a vína v lahvích a demizonech, tabák, doutníky a cigarety, tiskoviny ohrožující veřejnou bezpečnost a pořádek aj.

6.6. Zóny volného obchodu

V Guyaně nejsou v současnosti žádné zóny volného obchodu, uvažuje se o otevření první obchodní volné zóny v Lethemu poblíž brazilských hranic za účelem podpory růstu vzájemné obchodní výměny s Brazílií.

Vláda podporuje zřízení nových průmyslových zástaveb pro rozvoj průmyslu. V současnosti jsou v provozu dvě průmyslové zástavby (Industrial Estates), a to Coldingen Industrial Estate na východním břehu Demerary otevřená v r. 1997 a Eccles Industrial Estate otevřená v r. 2000 v Lethemu, New Amsterdamu a Belvedere.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

Vzájemné obchodní a ekonomické vztahy mezi ČR a Guyanou nejsou smluvně upraveny.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Vývoz (tis. USD)	652	923	524	351	593
Dovoz (tis. USD)	1.331	136	66	85	138
Obrat (tis. USD)	1.983	1.059	590	436	731
Saldo (tis. USD)	- 680	787	458	266	455

Pramen: ČSÚ

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Český vývoz (2013)

Období :	1.1.2013 – 31.12.2013	
Nomenklatura zboží :	SITC	
Kód zboží	Název zboží	Kč (tis.)
714	Stroje, motory neelektrické (ne turbíny, motory píst)	8 180
621	Výrobky pryžové (lepidla, desky, pláty, tyče aj.)	1 500
695	Nářadí a nástroje ruční i strojní	1 212
792	Letadla a zařízení související, lodě kosmické, rakety	290
764	Zař.telekom., přísl.pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	217
874	Přístroje měřicí, kontrolní, analyzační, řídicí jn.	87
747	Kohouty, ventily aj. armatury pro potrubí, kotle ap.	74
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	7
694	Hřebíky, šrouby, matice, svorníky, nýty ap. kovové	3
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky perifer.	2
657	Příže speciální, textilní materiály speciální ap. výr	0
	Součet:	11 564

Český dovoz (2013)

Období :	1.1.2013 – 31.12.2013	
Nomenklatura zboží :	SITC	

Kód zboží	Název zboží	Kč (tis.)
112	Nápoje alkoholické	2 089
001	Zvířata živá (dobytek, drůbež, ovce, kozy, koně ap.)	278
714	Stroje, motory neelektrické (ne turbíny, motory píst)	139
792	Letadla a zařízení související, lodě kosmické, rakety	77
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	49
898	Nástroje hudební, díly, příslušenství, desky, pásky	40
874	Přístroje měřicí, kontrolní, analyzační, řídicí jn.	15
759	Díly ap. ke strojům kancel. a automat. zpracování dat	12
894	Kočárky dětské, hračky, hry a potřeby sportovní	4
	Součet:	2 691

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Možnosti pro český export jsou v odvětví energetiky (hydroelektrárny, kogenerační jednotky), při těžbě a zpracování nekovových surovin, při rekonstrukci cukrovarů, při výstavbě zavlažovacích systémů, v dodávkách čerpadel a průmyslových armatur pro zemědělství, v dřevozpracujícím průmyslu, v odvětví stavební činnosti (silniční infrastruktura) a při dodávkách technologií pro potravinářský a nápojový průmysl.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

ZÚ Brasília nemá informace o žádném joint venture ve vzájemném obchodu ani v jiné formě ekonomické spolupráce.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

ZÚ Brasília v roce 2013 neobdržel z Guyany žádnou poptávku po českém zboží či výrobní kooperaci.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR neposkytuje Guyaně rozvojovou pomoc. Guyana však projevila zájem o rozvojovou pomoc z ČR při průzkumu a průmyslovém využití nemetalických surovin (kaolín, sklářské písky), podle obdobného projektu realizovaného od r. 2005 do r. 2010 Českou republikou na Jamajce, k rozšíření však nedošlo.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Z disponibilních oficiálních ekonomických materiálů je zřejmé, že možnosti pro obchod službami jsou v energetice a turistice, méně v oboru dopravy.

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní poměr je upraven Zákoníkem práce, který stanoví práva a povinnosti pracovníků ve vztahu k zaměstnavateli. Při uzavírání pracovního poměru se doporučuje využít služeb advokátních kanceláří specializovaných na zaměstnanecké právo.

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Mezinárodní letiště Cheddi Jagan v Timehri, cca 25 mil jižně od Georgetownu, odbavuje veškerou mezinárodní osobní a nákladní leteckou přepravu. Největším přístavem je Georgetown a menšími přístavy New Amsterdam, Corriverton a Linden.

Vzhledem k malé rozloze trhu Guyany je dávana obecně přednost místním agentům a distributorům. Do zahraničí cestuje jen málo guyanských obchodníků. Trh je zaveden na americké zboží a nákupy spotřebního zboží velkoobchodníky se velmi často orientují na zboží second hand nebo s prošlou životností, zato však při nízkých cenách. Tyto výrobky jsou pak prodávány přes neregulovanou síť malých obchodníků a pouličních kiosků. Tato praxe podkopává práva autorizovaných exkluzivních distributorů. Negativně je také postižena značka zboží a jeho image. V zemi není bohužel efektivní institucionální postih na ochranu autorizovaných distributorů.

O síti místních zástupců, kteří pracují příp. s českými dodavateli, nemá ZÚ žádné informace. Skladba vyváženého sortimentu z ČR však nasvědčuje tomu, že český vývoz se realizuje na základě jednorázových objednávek místních partnerů a trh není zpracováván systematicky, ve větším rozsahu a prostřednictvím trvalé zastupitelské sítě.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Zahraníční investoři mají stejné podmínky pro své obchodní aktivity ve všech sektorech podnikatelské sféry, a tedy i při zaměstnávání cizinců a místních sil. Je pouze třeba dbát na to, aby počet cizinců ve firmě nepřekročil 20 % všech zaměstnanců, a to odděleně u vedení firmy a zaměstnanců. Další informace lze obdržet na www.goinvest.gy.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Guyanský zákon stanoví rovné zacházení, jak pro zahraniční společnosti, tak pro národní. Specifické podmínky pro registraci obchodní firmy záleží na tom, jedná-li se o jednoho vlastníka, partnerství v malé firmě, nebo akciovou společnost. Zaregistrování firmy se provádí na obchodním rejstříku, The Deeds Registry v Georgetownu.

Pro registraci společnosti musí tato předložit Stanovy, místopřísežné prohlášení právního zástupce, že žádný z účastníků není mladší 18. let, jmenování ředitelů a sekretáře a jejich souhlas s tímto aktem a oznámení o registrování sídla společnosti. Zahraniční společnosti musí předložit kopii rejstříku země původu. Registrační poplatky se počítají z výše akciového kapitálu. Jakékoliv změny statutu společnosti, jmen ředitelů, změny v akciovém podílu apod. musí být ohlášeny na The Deeds Registry.

Založení společnosti v Guyaně musí být ze zákona provedeno výhradně místní advokátní kanceláří, jejíž povinností je dohlížet na účetní systém firmy a výběr personálu managementu. Pracovní náklady na místní zaměstnance jsou nízké, obecně se považuje za dobrou investici vyplácet guyanským pracovníkům trochu vyšší mzdy, čímž si firma zaručí jednak kvalifikovanější personál a jednak se vyhne vysoké fluktuaci a absentérismu.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

V zemi není obvyklý direct marketing. Nedostatek sofistikovaných tržních údajů zpomaluje výběr potenciálních zákazníků. Roste počet franšízových firem, zejména v rychlém občerstvení.

Guyana je jedinou anglicky mluvící zemí v Jižní Americe, proto musí být veškerá propagace a reklama s využitím HSP vedena v angličtině.

Inzerce a propagační akce jsou nejvíce prezentovány v místních novinách a na místních radiových a televizních stanicích. Největšími periodiky jsou:

- Guyana Chronicle (deník vlastněný vládou)
- Kaitour News (nezávislé noviny)
- Stabroek News (nezávislý deník)
- Guyana Review (nezávislý měsíční magazín)

Radiové vysílání je provozováno státem vlastněnou National Communication Network i na vládních i soukromých televizních stanicích QWTV Channel 2, STVS Channel 4 aj.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Guyana je signatářem Dohody o vyrovnání investičních sporů mezi státy (Convention of the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States). Mezinárodní arbitrážní rozhodnutí jsou vynutitelná Zákonem o arbitráži (Arbitration Act) z r. 1931. Guyana je také členem mezinárodního centra pro vyrovnání sporů z investic (ICSID). Většina probíhajících obchodních sporů v Guyaně je v oblasti daňové, přístupu k licencím a v porušování nezbytného schvalovacího procesu pro vznik firem a provozování obchodů v Guyaně.

Pro řešení obchodních sporů vyplývajících z odběratelsko-dodavatelských vztahů je nutné využít služeb specializované místní advokátní kanceláře. V první fázi je běžné smířčí řízení mezi oběma stranami, v případě, že se partneři nedohodnou, je hledáno řešení soudem stanovenými arbitry.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Vládní veřejné zakázky jsou všeobecně vyhlašovány veřejnými tendry. Řada ministerstev ustanovila tzv. Project Execution Units (PEUs) pro realizaci svých projektů. Objemově významné projekty jsou v jurisdikci Ústřední tendrové komory (Central Tender Board). Na některé projekty se aplikuje mezinárodní donorská metodika a praxe. Vyzvání k účasti ve vládních tendrech je veřejně publikováno v tisku, avšak obvykle s krátkou lhůtou pro předložení nabídek. Zapojení vlády do ekonomiky je velké a převážná část projektů veřejného sektoru je financována mezinárodními agenturami.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Obecně lze považovat Guyanu za trh relativně bezpečný a klidný, umožňující volné a nekonfliktní působení zahraničních firem. Neexistují žádné limity na repatriaci zisků, i když se může občas objevit přechodný nedostatek volné měny. Na získávání zahraniční měny neexistují žádné limity, i když vláda stanoví limity prostředků, které si firmy mohou ponechat pro vlastní nákupy z dovozu. Určitá omezení přijala guyanská vláda v historicky nedávné době, a to ve smyslu omezení zakládání bankovních účtů devizového charakteru v Guyaně.

K problémům a rizikům místního trhu – viz bod 9.5.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Respektování práv duševního vlastnictví v Guyaně je velice volné. Existuje široce rozšířené místní používání obchodních známek a log zahraničních výrobců místními firmami bez možnosti ochrany vlastnictví.

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Nejobvyklejší platební podmínkou je neodvolatelným potvrzeným akreditivem. Dodávky na úvěr nejsou v Guyaně příliš obvyklé a vyhledávané, resp. jsou spíše výjimečné a jsou aplikovány na dodávky strojů a strojního zařízení.

Platební morálka je způsobem teritoria Latinské Ameriky a Karibiku. Je třeba dbát na vhodný výběr a kvalitu partnera, jeho bonitu a postavení na trhu. Návratnost pohledávky či investice je možno zajišťovat, mimo standardní bankovní instrumenty (bankovní záruky a avaly), také netradičními finančními operacemi, např. odkupem pohledávky před její splatností, odprodejem akreditivu aj. Při dodávkách kusového zboží se doporučuje prosazovat plat předem event. před expedicí zboží ze závodu dodavatele.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

V zemi se neorganizují žádné veletrhy a výstavy mezinárodního charakteru, pouze malé regionální oborové výstavní akce (dobytkářství, lesnictví aj.).

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Trh je otevřený pro přímé zahraniční investice, nejsou v platnosti žádná omezení a zahraniční investor má zaručeno právo rovného zacházení jako národní investor. Pobídky pro investory jsou uvedeny v předchozím textu podle jednotlivých odvětví, průmyslu, zemědělství, turistika, energetika aj. Investiční klima je pro investice příznivé.

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice se v letech 2005 až 2009 pohybovaly mezi 30–70 mil. USD a byly určeny především sektoru telekomunikací, těžby bauxitu a zlata. Nejvýznamnější investicí v tomto období byla investice ruské hliníkářské společnosti RUSAL s 20 miliony USD do bauxitového dolu Aroaima Bauxite Mine.

Největším zahraničním investorem v Guyaně je Kanada, a to do sektoru těžby a zpracování dřeva a bauxitu a do průzkumu nových ložisek minerálů a USA do telekomunikací, průmyslové výroby a turistiky.

9.3. České investice v teritoriu

V teritoriu Guyany nejsou evidovány žádné české investice a ZÚ Brasília ani není známo, že by se některý z českých subjektů zajímal o možnosti investice v této relaci.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

- energetika - výroba elektrické energie z vodních zdrojů, perspektivní průzkum a těžba nových ložisek ropy a plynu, výstavba 100 MW elektrárny na Amaila Falls v západní Guyaně, výstavba větrných elektráren o kapacitě 12 MW pro soukromé koncesionáře.
- lesnictví - dřevozpracující průmysl – 52 % státních lesů je alokováno na koncese na těžbu dřeva, možnosti v dřevozpracujícím a nábytkářském průmyslu, zejména při dovozu tropických dřev a zahradního aj. nábytku do ČR
- cestovní ruch - investice do turistické infrastruktury, ubytovacích kapacit (nyní má Guyana kapacitu cca 700 hotelových pokojů, dalších 700 je ve výstavbě), dopravních a obchodních služeb pro turistiku a do řemeslné výroby suvenýrů aj.
- těžební průmysl - průzkum a těžba nekovových surovin
- zemědělství - modernizační programy zpracování cukru, rekonstrukce cukrovarů ve Skeldonu, rekonstrukce mlecích mlýnů na rýži, závlahy, mořské a říční ochranné systémy

9.5. Rizika investování v teritoriu

Rizika investování v Guyaně jsou poměrně nízká a na běžné komerční úrovni, nehrozí mimořádně velké nebezpečí ze ztráty investice z důvodů politické nestability nebo změny společenského systému. Investici je třeba dobře zajistit vyšší formou garance, a to bankovní zárukou nebo bankovním avalem s výhradou vlastnického práva do úplného zaplacení, příp. se zástavním právem na dodané zboží.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Rok 2013 byl jakýmsi testem zralosti guyanské politické garnitury. Po posledních volbách, konaných v listopadu 2011, totiž nastala poprvé od nezávislosti země v roce 1966 situace, kdy **vládní spíše levicová strana** (Lidová progresivní strana/Občanská, PPP/C, vládoucí od r.1992) sice obsadila místo výkonného prezidenta a všechna místa v kabinetu, ale **spojená opozice** se v parlamentu těší převaze jednoho hlasu. Opozici tvoří Strana národní jednoty (APNU, 26 míst v parlamentu) a Aliance pro změnu (AFC, 7 míst v parlamentu).

Vzhledem k tomu, že politický model v Guyaně, jediné anglicky mluvící zemi v Jižní Americe, má nejbližší k americkému modelu, musí Prezident a vláda brát ohled na názor opozice, aby se vůbec dalo vládnout. Krátce po volbách to šlo velmi ztěžka, pak se střídala klidnější a napjatější období. Na jedné straně stojí vláda, která se zdráhá přijmout situaci, že poprvé od r. 1992 nemůže vládnout neomezeně a o moc se musí dělit, což vyžaduje ochotu ke kompromisu. Na druhé straně opozice, která má parlamentní převahu, a nechce se smířit s tím, že vláda není ochotná ke kompromisu, tak vládě ztěžuje život, jak se dá a není ochotna k ústupkům a kompromisům. Problémem je též přetrvávající etnické rozdělení guyanské společnosti. PPP/C převážně reprezentuje indické obyvatelstvo a APNU naopak černošské. AFC je disidentskou stranou, kterou tvoří přeběhlíci jak z PPP/C, tak z APNU. Hledání potřebného konsensu je složité.

I pro závěr funkčního období současného prezidenta Ramotara se dá očekávat, že tlak opozice na ústupky při realizaci vládního programu bude pokračovat. Vláda bude dále usilovat o přilákání zahraničních investic. Makroekonomické vyhlídky jsou díky vysokým cenám komodit a očekávaným investicím do infrastruktury a těžebního průmyslu příznivé. V Guyaně sídlí též Delegace EU a jejím vedoucím je český velvyslanec Robert Kopecký.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

Vláda prezidenta Ramotara usiluje o změny v klíčové legislativě země, včetně reformy ústavy a revize daňového systému. Vzhledem ke skutečnosti, že opozice má v parlamentu převahu jednoho hlasu, bude vláda muset přistoupit na významné kompromisy. Prezident projevuje ochotu spolupracovat s cílem dosáhnout národní jednoty. Podporu revize daňového systému vyslovil i soukromý sektor (vyjádřením předsedy Komise soukromého sektoru).

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

O nových možnostech pro český export pojednávají kapitoly 7.4. a 9.4. této STI.